

D E K R E T

z dnia 24 lutego 1954 r.

o zakładowych komisjach rozjemczych.

Interesy mas pracujących oraz dobro gospodarki narodowej wymagają, aby spory związane z wykonywaniem pracy były załatwiane szybko, w miarę możliwości w samym zakładzie pracy i przy bezpośrednim udziale zainteresowanych. Wymaganiom tym czyni zadość powołanie zakładowych komisji rozjemczych.

Z tych przyczyn stanowi się, co następuje:

Art. 1. Spory wynikające ze stosunków pracy w przedsiębiorstwach uspołecznionych podlegają rozpoznaniu zakładowych komisji rozjemczych.

Art. 2. 1. Do właściwości zakładowych komisji rozjemczych nie należą spory dotyczące mieszkań służbowych i zakładowych oraz odpowiedzialności majątkowej pracowników.

2. Właściwości zakładowych komisji rozjemczych nie podlegają spory wynikające ze stosunków pracy pracowników zajmujących stanowiska kierownicze.

3. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określi stanowiska, które należy uważać za kierownicze.

Art. 3. 1. Zakładowe komisje rozjemcze powołuje się w przedsiębiorstwach uspołecznionych, zatrudniających stale co najmniej 100 pracowników.

2. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych może w drodze rozporządzenia wyłączyć niektóre kategorie przedsiębiorstw uspo-

łecznionych spod działania przepisów niniejszego dekretu, jak również rozciągnąć przepisy niniejszego dekretu na uspołecznione zakłady pracy, nie będące przedsiębiorstwami.

Art. 4. 1. Zakładowa komisja rozjemcza składa się wyłącznie z pracowników tego przedsiębiorstwa, w którym komisja działa.

2. Członków zakładowej komisji rozjemczej powołują w równej liczbie rada zakładowa (miejscowa) i kierownik przedsiębiorstwa.

3. Koszty związane z działalnością zakładowej komisji rozjemczej ponosi przedsiębiorstwo.

Art. 5. Postępowanie przed zakładową komisją rozjemczą wszczyna się na wniosek pracownika.

Art. 6. 1. Wniosek o rozpoznanie sporu przez zakładową komisję rozjemczą nie może być zgłoszony:

- 1) w sprawach o rozwiązanie stosunku pracy — po upływie 14 dni od dnia zawiadomienia o wypowiedzeniu lub rozwiązaniu,
- 2) w sprawach o wynagrodzenie za godziny nadliczbowe — po upływie jednego miesiąca od dnia wypłaty wynagrodzenia za okres, w którym była stosowana praca w godzinach nadliczbowych,
- 3) w innych sprawach — po upływie trzech miesięcy od dnia dowiedzenia się o okoliczności stanowiącej podstawę roszczenia.

2. Zakładowa komisja rozjemcza może z przyczyn uzasadnionych szczególnymi okolicznościami uwzględnić spóźnienie zgłoszenia wniosku o rozpoznanie sporu.

Art. 7. 1. Zakładowa komisja rozjemcza powinna dążyć do załatwienia sporu w drodze porozumienia stron, zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa.

2. W razie niedoprowadzenia do porozumienia stron zakładowa komisja rozjemcza przeprowadza rozprawę, dając stronom możliwość złożenia wyjaśnień, w miarę potrzeby przeprowadza dowody i wydaje orzeczenie wraz z uzasadnieniem.

Art. 8. Zakładowa komisja rozjemcza rozstrzyga spory zgodnie z interesem mas pracujących i dobrem gospodarki narodowej, kierując się obowiązującymi przepisami prawa oraz postanowieniami umów o pracę i regulaminów pracy.

Art. 9. 1. Zakładowa komisja rozjemcza powinna dać zainteresowanemu pracownikowi i kierownikowi przedsiębiorstwa możliwość wzięcia osobistego udziału w rozprawie.

2. Pracownik, który nie może wziąć osobiście udziału w rozprawie, może ustanowić pełnomocnika w osobie członka swojej rodziny, przedstawiciela związku zawodowego lub innego pracownika przedsiębiorstwa, w którym jest zatrudniony.

3. Kierownik przedsiębiorstwa zastępuje przedsiębiorstwo osobiście lub przez wyznaczonego przez siebie pracownika.

Art. 10. 1. Orzeczenia zakładowej komisji rozjemczej zapadają jednomyślnie.

2. W razie nieosiągnięcia jednomyślności zakładowa komisja rozjemcza zawiadamia o tym strony, a na żądanie pracownika, zgłoszone w terminie 14 dni od zawiadomienia, kieruje sprawę do właściwego sądu. Wniosek o rozpoznanie sprawy przez zakładową komisję rozjemczą zastępuje pozew.

Art. 11. 1. Orzeczenie zakładowej komisji rozjemczej może być zaskarżone do zarządu głównego właściwego związku zawodowego.

2. Zarząd główny związku zawodowego zatwierdza zaskarżone orzeczenie lub uchyla je w przypadku, gdy zostało wydane z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.

3. W razie uchylenia orzeczenia zakładowej komisji rozjemczej pracownik może w terminie 14 dni od zawiadomienia zgłosić wniosek o skierowanie sprawy do właściwego sądu; o ile wniosek taki nie zostanie zgłoszony, Zarząd Główny kieruje sprawę do zakładowej komisji rozjemczej celem ponownego rozpoznania.

Art. 12. Porozumienie zawarte przed zakładową komisją rozjemczą oraz orzeczenie zakładowej komisji roz-

jemczej nie zaskarżone w przewidzianym trybie lub zatwierdzone przez zarząd główny związku zawodowego wiąże strony i stanowi tytuł egzekucyjny, podlegający wykonaniu w trybie przewidzianym w przepisach postępowania cywilnego.

Art. 13. 1. W razie uznania, że prawomocne orzeczenie zakładowej komisji rozjemczej narusza przepisy prawa, Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej może je w ciągu sześciu miesięcy od uprawomocnienia się zaskarżyć do Centralnej Rady Związków Zawodowych.

2. Orzeczenie zaskarżone w trybie określonym w ust. 1 może być przez Centralną Radę Związków Zawodowych uchylone.

3. W razie uchylenia orzeczenia zakładowej komisji rozjemczej stosuje się przepis art. 11 ust. 3.

Art. 14. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określi w drodze rozporządzenia skład, sposób powoływania i funkcjonowania zakładowych komisji rozjemczych, tryb postępowania przed tymi komisjami oraz tryb postępowania odwoławczego.

Art. 15. 1. Dla przedsiębiorstw uspołecznionych, w których nie powołano zakładowych komisji rozjemczych, powołuje się komisje rozjemcze przy terenowych organach związków zawodowych.

2. Skład komisji rozjemczych przy terenowych organach związków zawodowych, na zasadzie równego przedstawicielstwa związku zawodowego i kierownictwa przedsiębiorstwa, określi Rada Ministrów.

3. Przepisy niniejszego dekretu o zakładowych komisjach rozjemczych stosuje się odpowiednio do komisji rozjemczych przy terenowych organach związków zawodowych.

Art. 16. Pracownicy przedsiębiorstwa uspołecznionego, wyłączonego spod działania niniejszego dekretu (art. 3 ust. 2), mają prawo dochodzić swoich roszczeń ze stosunku pracy na drodze sądowej. W tych przypadkach przepisu art. 6 ust. 1 nie stosuje się.

Art. 17. 1. Dekret wchodzi w życie z dniem 1 maja 1954 r.

2. Dla spraw, wszczętych w sądzie przed tym dniem, sąd pozostaje właściwy aż do ich ukończenia.

3. Jeżeli termin określony w art. 6 ust. 1 jest krótszy niż termin dochodzenia tych roszczeń według dotychczasowego prawa, bieg tego terminu rozpoczyna się z dniem wejścia w życie dekretu.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: M. Rybicki